

VOF Belcanto
Postbus 1646
2003 BR Haarlem

Geldermalsen, 18 oktober 2012

betreft: Briefrapport Quickscan natuurwetgeving
project: Herstructurering plangebied Belcanto
referentie: 20121125_rap01, status concept
behandeld door: Ing. H. (Hennie) Zeij
gecontroleerd: Ing. D. (Dirk) van der Est
bijlage(n): Bijlage 1 Ligging plangebied en foto's
Bijlage 2 Juridisch kader
Bijlage 3 Lijst jaarrond beschermde vogels
Bijlage 4 Tabellen van de Flora- en faunawet

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de resultaten van het uitgevoerde quickscan onderzoek natuurwetgeving ten behoeve van een stedelijke herstructurering in het plangebied "Belcanto" te Schalkwijk-Midden (Haarlem).

Aanleiding

Het voornemen is om het plangebied "Belcanto" te gaan herstructureren. Hiervoor zal de huidige situatie (gebouwen en woningen) gesloopt worden en nieuwbouw met stedelijke voorzieningen worden gerealiseerd. Voor de ontwikkeling worden mogelijk bomen gekapt.

In opdracht van Res&Smit real estate support is door ATKB een quickscan Flora- en faunawet uitgevoerd.

Juridisch kader

In de Natuurbeschermingswet is de bescherming van Natura 2000-gebieden opgenomen. In deze gebieden zijn een aantal instandhoudingsdoelen van toepassing. Dit heeft betrekking op het duurzaam beschermen van een aantal soorten flora, fauna en vegetaties. Deze gebieden zijn beschermd volgens het nee, tenzij principe. Het aantasten van deze waarden door plannen en nieuwe projecten zijn niet toegestaan zonder een vergunning. Er is binnen een straal van 3 km geen Natura 2000 gebied gelegen. Het dichtst bij zijnde Natura 2000 gebied (> 3km afstand) is het "Kennemerland Zuid". Het plangebied is gelegen in de bebouwde kom en langs drukke wegen. Tevens heeft het plangebied een lokaal karakter (omvang) en ligt op ruime afstand van een Natura 2000 gebied. Daarom is alleen toetsing aan de Flora- en faunawet noodzakelijk en kan de Natuurbeschermingswet 1998 buiten beschouwing worden gelaten.

Op circa 1-3 km zijn nabij het plangebied een aantal gebieden gelegen, die binnen de Ecologische Hoofdstructuur vallen (hierna te noemen EHS). Hierbinnen vallen alle bestaande natuurgebieden in Nederland. Binnen de EHS zijn ook de hier aanwezige waarden binnen de natuurgebieden beschermd en via een zogeheten nee, tenzij principe beschermd. Effecten op de waarden van de EHS blijven uit, omdat er geen relatie is tussen habitats van beschermde natuurwaarden en de voorgenomen herstructurering van het plangebied (geen habitats in verhard terrein midden in de bebouwde kom). Dit vanwege de ligging, de omvang en afstand van de locatie tot EHS-gebieden.

Dit geldt overigens ook voor het beleid van het Nationaal Landschap. Het plangebied ligt op circa 1-2 km van het dichtstbijzijnde Nationaal Landschap "Stelling van Amsterdam (zie figuur B1-1 in bijlage 1). Het plangebied heeft echter geen relatie of een waarde als nationaal landschap gezien de vele verharding in het plangebied.

Via de Flora- en faunawet is de bescherming van een aantal soorten planten en dieren in Nederland vastgelegd. In de wet zijn soorten opgenomen die landelijk of op Europees niveau zeldzaam zijn of worden. Het voorgenomen plan heeft mogelijk negatieve gevolgen op (de leefgebieden van) beschermde soorten. Het is volgens deze wetgeving niet toegestaan om het leefgebied aan te tasten. Een ontheffing is in dat geval noodzakelijk om de werkzaamheden te mogen uitvoeren. In bijlage 2 is het juridisch kader van de Flora- en faunawet uitgebreid omschreven.

De doelstelling voor de quickscan is geformuleerd in vier onderzoeksvragen:

- Welke beschermde soorten flora en fauna, genoemd in tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet, maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie als onderdeel van het leefgebied?
- Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde soorten, die (mogelijk) gebruik maken van de planlocatie als onderdeel van het leefgebied?
- Welke maatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen of te beperken?
- Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen?

Een overtreding van verbodsbepalingen op soorten uit de zwaardere beschermingscategorieën (tabel 2 en 3) is te voorkomen door, voorafgaand aan de werkzaamheden, voorzorgsmaatregelen te treffen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort. Voorzorgsmaatregelen zijn gericht op het voorkomen van de negatieve gevolgen van een activiteit op beschermde soorten. Er geldt echter wel een ontheffingsplicht voor de soorten uit de zwaardere beschermingscategorieën (tabel 2 & 3) als de functionaliteit van vaste rust- en verblijfplaatsen niet kan worden behouden door het nemen van voorzorgsmaatregelen.

Vleermuizen behoren onder andere tot deze zwaar beschermde categorie (zie ook bijlage 2 voor het juridisch kader). In de conclusie worden aanbevelingen gedaan met betrekking tot de te nemen voorzorgsmaatregelen

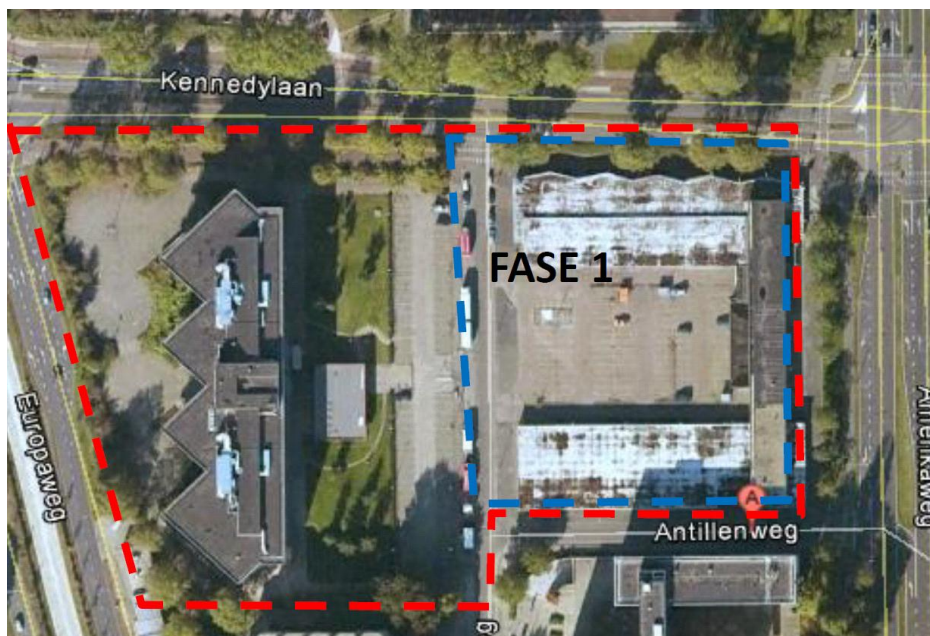
Huidige situatie

De locatie is gelegen naast het Kennemer Gasthuis en tussen de Europaweg en Amerikaweg in, te Schalkwijk-Midden (Haarlem). De locatie is onderverdeeld in twee fasen. Fase 1 bestaat uit laagstaande (bedrijf)gebouwen met woningen en Fase 2 betreft een kantorencomplex "Het belastingparadijs". Beiden locaties worden gescheiden door de openbare weg, Surinameweg (zie figuur 1).

Zowel fase 1 als fase 2 hebben een vierhoekige vorm, aan de noordzijde is de Kennedylaan gelegen met er tussenin een fietspad die parallel loopt aan de Kennedylaan. Ook staat langs het fietspad een bomenrij bestaande uit loofbomen. Aan de westzijde is de Europaweg gelegen. Deze ligt achter het kantorencomplex "Het Belastingparadijs". Aan de oostzijde is de Amerikaweg gelegen.

Fase 1 bestaat uit laagstaande bedrijfsgebouwen waar onder andere de Kwik-Fit, een brandweerkantoor en een taekwondo school zijn gevestigd (zie figuur B1-2, foto 1 in bijlage 1). De gebouwen hebben een plat dak en zijn bekleed met bitumen.

De gebouwen bestaan uit één bouwlaag en de gevels bestaan grotendeels uit glas (70%) en uit gevelplaten van beton of hout (zie figuur B1-2, foto 2 in bijlage 1). Volgens informatie verstrekt door de beheerder zijn er geen spouwmuren aanwezig. Ook zijn er geen bakstenen muren aanwezig. De aanwezige daklijsten hebben geen kieren. De gebouwen hebben ook geen kieren en/of tochtgaten.

Figuur 1- Begrenzing plangebied, fase 1 (blauw kader) en fase 2 (rood kader)

De bedrijfsgebouwen sluiten aan op appartementen/bovenwoningen. Hier zijn de muren wel van baksteen (zie figuur B1-2, foto 3 in bijlage 1). Het dak is eveneens plat en op een klein deel is grind aanwezig. Aan de achterzijde van de woningen loopt parallel een fietspad en staan loofbomen (aanplant). Aan de zuidzijde is de Antillenweg gelegen en hier staat één boom. Deze weg komt uit op de Surinameweg.

Fase 2 betreft een kantorencomplex bestaande uit glasplaten en beton en is 7 verdiepingen hoog. Aan de voorzijde is een café gelegen bestaande uit één bouwlaag. Beide gebouwen hebben een plat dak en rondom is openbaar groen (bomen, heesters en struiken) aanwezig. Ook is er een parkeerruimte aanwezig (zie figuur B1-2, foto 4 in bijlage 1).

Methode

De quickscan is uitgevoerd door een literatuurstudie en een veldbezoek uit te voeren. De literatuurstudie heeft als doel om een beeld te krijgen van aanwezige beschermde soorten (tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet) en beschermde natuurwaarden in het plangebied. De van toepassing zijnde wetgeving is hierin meegenomen en de bepaling of er implicaties zijn met het project "Belcanto".

Soorten uit de eerste beschermingscategorie zijn mogelijk ook aanwezig in het plangebied, deze worden verder buiten beschouwing gelaten. Er geldt namelijk een vrijstelling voor deze soorten bij ruimtelijke ingrepen. Het voorgenomen plan in het onderzoeksgebied valt hier ook onder.

Voor het verkrijgen van informatie is gebruik gemaakt van openbaar toegankelijke broninformatie via internet en literatuur (zie literatuurlijst). Dit geeft echter geen compleet beeld. Daarom is middels een veldbezoek gekeken naar de geschiktheid van het plangebied als leefgebied voor diverse beschermde soorten.

Literatuurstudie

Uit verschillende bronnen (o.a. www.waarneming.nl en de zoogdierenatlas) blijkt dat in de omgeving van het plangebied o.a. gemeente Haarlem diverse beschermde soorten zijn waargenomen.

In onderstaande tabel is aangegeven welke beschermde soorten het betreft (tabel 2 en 3 soorten van de Flora- en faunawet).

Tabel 1. Verwachting beschermde soorten

Soortgroep	Verwachting literatuur/waarneming.nl
Flora	Daslook, steenbreekvaren, gele helmblom, ruig klokje, hondskruid en rietorchis
Broedvogels (jaarrond beschermd)	Brilduiker, ooievaar, blauwe reiger, wespendif, bruine kiekendif, havik, buizerd, boomvalk, slechtvalk, torenvalk, ransuil, kerkuil, bosuil, gierzwaluw, ijsvogel, grote bonte specht, groene specht, ekster, zwarte kraai, glanskop, zwarte mees, koolmees, pimpelmees, huiszwaluw, boerenzwaluw, zwarte roodstaart, grauwe vliegenvanger, gekraagde roodstaart, tapuit, grote gele kwikstaart
Vleermuizen	Laatvlieger, watervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis en gewone grootoor vleermuis
Grondgebonden zoogdieren	Eekhoorn
Vissen	Kleine modderkruiper
Amfibieën en reptielen	Amfibieën: geen waarnemingen bekend Reptielen: geen waarnemingen bekend
Vlinders, Libellen en overige ongewervelden	Geen waarnemingen bekend

Wat betreft de flora kunnen op basis van expertise urbane beschermde plantensoorten voorkomen zoals verschillende soorten muurplanten, gele helmblom en steenbreekvaren. Van de soortgroep broedvogels kunnen o.a. stadvogels zoals de zwarte kraai en de ekster voorkomen. De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn soorten die gebruik maken van gebouwen en voor kunnen in het en rondom het plangebied. Van de soortgroepen vlinders, libellen en overige ongewervelde zijn o.a. kleine vos, bont zandooie, platbuik, paardenbijter en de grote groene sabelsprinkhaan waargenomen. Dit zijn echter geen beschermde soorten.

Resultaten veldbezoek

Op 15 oktober 2012 (rond 11.15) is een veldbezoek gebracht aan het plangebied. Hierbij is gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten en sporen, zoals uitwerpselen, pootafdrukken en aanwezige (oude) nesten binnen het plangebied en naastgelegen openbaar groen. De temperatuur lag rond de 13°C, windkracht 1-2 (in bebouwde kom) en half bewolkt.

Flora

Vanuit het literatuuronderzoek is de verwachting dat mogelijk beschermde stadsflora in de omgeving van het plangebied voor kan komen.

Tijdens het veldbezoek zijn ter plaatse van de bedrijfsgebouwen en woningen (fase 1) enkele soorten (on)kruiden aangetroffen. Het grootste deel (90%) bestaat uit verharding met langs de randen van de gebouwen soorten als paardenbloem, raapzaad, madeliefje, robertskruid etc. Rondom de gebouwen en de woningen loopt parallel een fietspad met daarlangs een bomenrij, bestaande uit diverse soorten loofbomen.

Aan de voorzijde van het kantorencomplex "Het Belastingparadijs" is een terras aanwezig bestaande uit gras en enkele loofbomen en behoort bij het café. Aan de zij- en achterkant van het gebouw is een groenstrook aanwezig bestaande uit aangeplante heesters, struiken en loofbomen.

Er zijn echter geen beschermde soorten aangetroffen, die zijn vermeld in tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet. Het plangebied is gezien de verharding, bouwconstructie en het grotendeels ontbreken van groen ook niet geschikt voor beschermde soorten.

Jaarrond beschermde vogels

Categorie 1-4

De nesten van alle broedvogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd, daarnaast zijn een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (zie bijlage 3). Jaarrond beschermde vogels kunnen bijvoorbeeld broedend in gebouwen worden aangetroffen, kraaien-en eksternesten. Vanuit het literatuuronderzoek is een waarneming van jaarrond beschermde soort in het plangebied bekend, buizerd.

Tijdens het veldbezoek zijn ter plaatse van de (bedrijfs)gebouwen en woningen (fase 1) geen jaarrond beschermde soorten waargenomen. De gebouwen en woningen hebben een plat dak, er zijn geen dakpannen, scheuren, holten of geschikte plaatsen voor het voorkomen van jaarrond beschermde soorten aanwezig. De aanwezige bomenrij parallel aan de Kennedylaan en Amerikaweg hebben geen holten of scheurden en hier zijn geen nesten waargenomen.

Ook zijn in het plangebied voor fase 2 geen jaarrond beschermde soorten waargenomen. Het kantorencomplex "Het Belastingparadijs" (fase 2) heeft eveneens een plat dak, er zijn geen dakpannen, scheuren, holten of geschikte plaatsen voor het voorkomen van nesten van jaarrond beschermde soorten aanwezig.

Categorie 5

Deze categorie behoort tot soorten die zijn opgenomen in categorie 5, inventarisatie gewenst en alleen beschermd als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (zie bijlage 3).

Ter plaatse van de Antillenweg (fase 1) in een boom één nest (leeg) aangetroffen. Het is onbekend door welke soort dit nest is gebruikt (zie figuur B1-3 foto 1 in bijlage 1). Het kan van een merel of koolmees zijn. Voor koolmezen geldt dat inventarisatie wel gewenst is, maar de vogel is niet jaarrond beschermd (alleen als de ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen).

Rondom het complex in de groenstrook (fase 2) zijn koolmezen (roepend) waargenomen. In de groenstrook is één nest (leeg) aangetroffen. Ook hier is het onbekend door welke soort dit nest is gebruikt. Het kan van een merel of koolmees zijn.

Het is dus niet uit te sluiten dat incidenteel een categorie 5 soort gebruik zal maken van de aanwezige bomen en openbaar groen in het plangebied voor fase 1 en 2.

Algemene broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn ter plaatse van de (bedrijfs)gebouwen en de woningen (fase 1) geen soorten waargenomen. Ter plaatse van het kantorencomplex (fase 2) zijn vijftien overvliegende stadsduiven waargenomen. Vermoedelijk hebben deze duiven hun rustplaats op de 7e verdieping van het gebouw, omdat hier veel uitwerpselen en dode exemplaren zijn aangetroffen (zie figuur B1-3 foto 2 in bijlage 1). Tevens is één kauw overvliegend en een winterkoning ter plaatse van de groenstrook waargenomen. De bomen, heesters en struiken zijn ondanks het drukke verkeer mogelijk wel geschikt als broedplaats gezien de waargenomen soorten en het een dichte aaneengesloten groenstrook betreft.

Algemene (niet jaarrond beschermde) broedvogels kunnen in op de locatie fase 1 incidenteel tot broeden komen maar zullen eerder gebruik maken van de andere locatie fase 2.

Vleermuizen

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige elementen als vlieg- en/of foerageerroute. Lijnvormige elementen zijn onder andere aaneengesloten bomenrijen en watergangen. Diverse vleermuizen maken gebruik van gebouwen als verblijfplaats maar er zijn ook boom bewonende vleermuizen. Vleermuizen maken gebruik van kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven en wisselen van verblijfplaats. Vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis en laatvlieger maken gebruik van spouwmuren als verblijfplaats.

Vanuit het literatuuronderzoek is de verwachting dat onder andere de laatvlieger, gewone- en ruige dwergvleermuis in de omgeving voorkomen. De (bedrijfs)gebouwen (fase 1) bestaan grotendeels uit glas en gevelplaten van beton of hout. De aanwezige daklijsten hebben geen kieren.

De gebouwen hebben geen kieren en/of tochtgaten. Er zijn geen spouwmuren of bakstenen muren aanwezig. De gevelplaten zijn goed aaneengesloten en afgewerkt met voegsel. De woningen hebben wel muren van baksteen maar hier zijn eveneens geen kieren, tochtgaten, hopen etc. aangetroffen. Hiermee zijn er geen geschikte toegangen en mogelijk verblijfplaatsen voor vleermuizen.

Het kantorencomplex (fase 2) bestaat eveneens uit glasplaten en beton. Ook hier zijn geen kieren, tochtgaten of spouwmuren aanwezig. Hiermee zijn er geen geschikte toegangen en mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen.

Rondom de locatie is wel een bomenrij aanwezig maar deze is niet aaneengesloten, tevens is er invloed van drukke verkeerswegen en verlichting. Aan de overzijde van de Kennedylaan is een zeer kleine waterpartij (vijvertje) gelegen. Het is niet waarschijnlijk dat vleermuizen van de bomenrij en vijvertje gebruik zullen maken als vliegroute. Het is wel mogelijk dat het groen incidenteel als foerageergebied wordt gebruikt.

Grondgebonden zoogdieren

Vanuit literatuuronderzoek is een waarneming van een eekhoorn bekend uit de omgeving van het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn ter plaatse van de (bedrijfs)gebouwen en woningen (fase 1) geen soorten waargenomen. Ter plaatse van het kantorencomplex (fase 2) zijn alleen molshopen waargenomen.

Beide locaties zijn gezien het ontbreken van vegetatie ongeschikt voor grondgebonden zoogdieren. Het is mogelijk dat een egel, mol of veldmuis sporadisch van de locatie gebruik maakt. Dit zijn tabel 1 soorten waarvoor een vrijstelling geldt in het kader van de Flora- en Faunawet.

Vissen, amfibieën en reptielen

De locaties (fase 1 en 2) zijn gezien de grote mate van verharding en het ontbreken van geschikte structuurrijke vegetatie, geen schuilmogelijkheden en afwezigheid van water, ongeschikt voor de soortgroepen vissen, amfibieën en reptielen.

Vlinders, libellen en overige ongewervelden

Vanuit literatuuronderzoek is de verwachting dat de neushoornkever en de julikever in de omgeving voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen soorten waargenomen. De aanwezige bomen, heesters en struiken voornamelijk ter plaatse van het kantorencomplex (fase 2) zullen door algemene soorten worden gebruikt als foerageergebied. Deze soorten zijn niet beschermd. Voor voortplanting ontbreekt het aan geschikte vegetaties voor vlinders, libellen en ongewervelden.

Conclusie aanwezigheid beschermde soorten

In onderstaande tabel is een overzicht weergegeven van beschermde soorten die mogelijk (een onderdeel van) hun leefgebied hebben in het onderhavige plangebied. Deze gegevens zijn alleen van toepassing op de locatie met (bedrijfs)gebouwen en woningen, fase 1.

Tabel 2. Mogelijk aanwezige soorten in plangebied

Soortgroep	Mogelijk aanwezige soorten in plangebied
Flora	Geen beschermde soorten aanwezig
Broedvogels	Jaarrond beschermd categorie 1-4 zijn afwezig Categorie 5 soorten mogelijk aanwezig Algemene broedvogels die tijdens het broedseizoen beschermd zijn, zijn mogelijk aanwezig.
Vleermuizen	Geen schikte verblijfplaatsen, incidenteel foerageergebied
Grondgebonden zoogdieren	Geen geschikt habitat in plangebied
Vissen	Geen geschikt habitat in plangebied
Amfibieën en reptielen	Geen geschikt habitat in plangebied
Vlinders, Libellen en overige ongewervelden	Geen geschikt habitat in plangebied

Effectenanalyse

Op basis van bovenstaande tabel wordt nagegaan wat de effecten/implicaties zijn van de herstructurering (ingreep) op vogels en vleermuizen fase 1 en 2.

Categorie 5 soorten

Uit onderhavig onderzoek blijkt dat categorie 5 soorten, zoals de koolmees, mogelijk binnen en rondom het plangebied voorkomen. Effecten op de broedgelegenheid van categorie 5 soorten door de voorgenomen herstructurering leiden niet tot verlies van geschikte broedplaatsen. Er zijn in de omgeving voldoende geschikte broedplaatsen aanwezig zoals woningen met tuin en openbaar groen (zie figuur 2.)

Algemene broedvogels

Indien tijdens het broedseizoen werkzaamheden binnen het plangebied zullen plaatsvinden kan dit effecten hebben op incidenteel broedende vogels. Om tijdens de werkzaamheden negatieve effecten te voorkomen op de mogelijke aanwezige broedvogels worden de volgende maatregelen aanbevolen:

- De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen (15 maart-15 juli). Voor het broedseizoen is echter geen vaste periode aan te geven, omdat deze per jaar kan variëren (standaard broedseizoen is 15 maart tot 15 juli).
- Voorafgaand aan de start van het broedseizoen het terrein ongeschikt maken, bijvoorbeeld door de bomen en beplanting dan te kappen.
- Indien werkzaamheden plaatsvinden binnen het broedseizoen, dan controleert een ecooloog voorafgaand aan de start van de werkzaamheden deze vegetatiestrook op de aanwezigheid van nesten. Als hierbij een nest wordt aangetroffen dat in gebruik is worden de werkzaamheden uitgesteld totdat de jongen zijn groot gebracht of worden de werkzaamheden hervat onder ecologische begeleiding van een ecooloog.
- Een overtreding van verbodsbepalingen is ook te voorkomen als er maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat er zich vogels vestigen op de bouwplaats, zoals het verwijderen van alle opgaande vegetatie voor de start van het broedseizoen

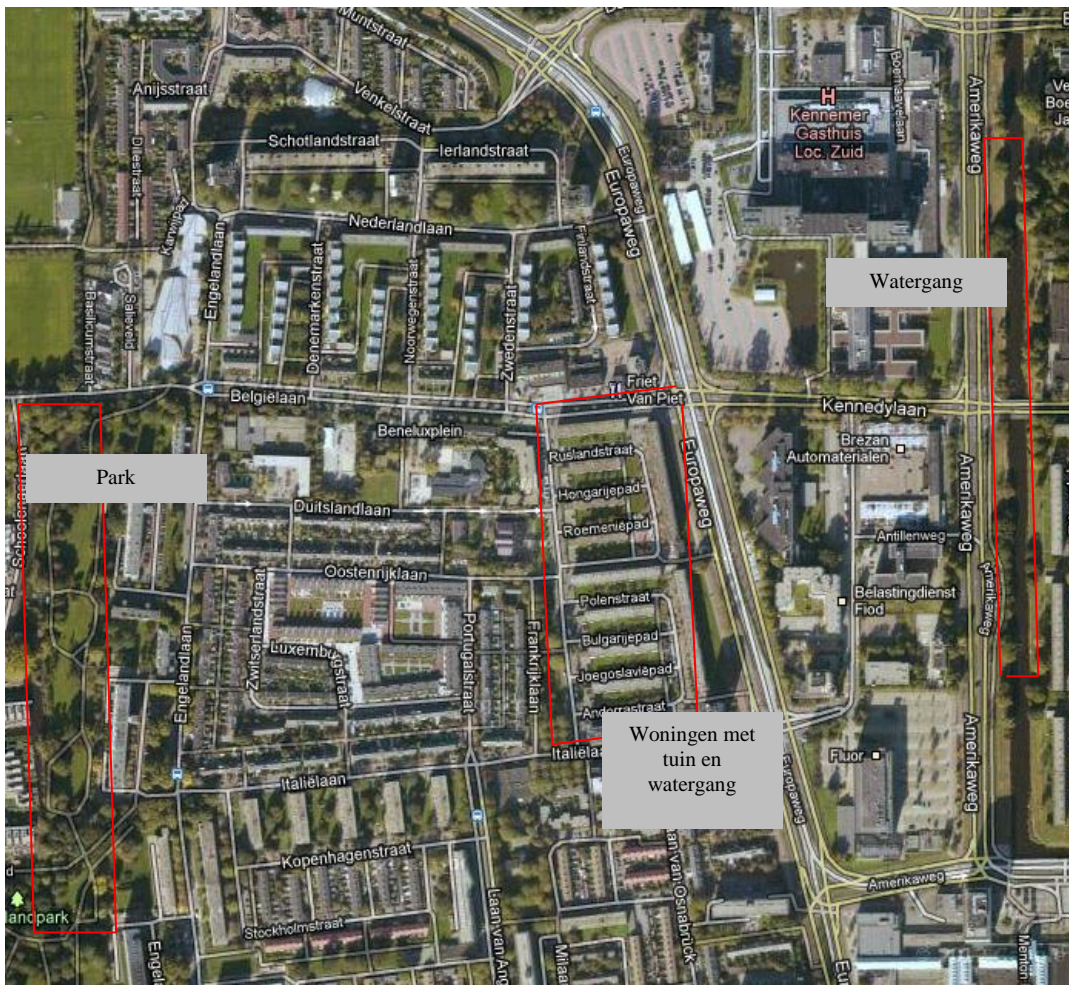
Voor meer informatie met betrekking tot het broedseizoen wordt verwezen naar bijlage 2: juridisch kader.

Vleermuizen

Het is mogelijk dat het groen rondom de locatie en onder de straatverlichting incidenteel als foeragegebied wordt gebruikt. Effecten op het foeragegebied van vleermuizen door voorgenomen herstructurering (sloop) leidt niet tot verlies van het foeragegebied. Er is voldoende geschikt foeragegebied aanwezig in de omgeving van het plangebied zoals woningen met tuin en open stukken (openbaar groen) en straatverlichting (zie figuur 2). Daarnaast zijn vleermuizen in de stad vrij flexibel in de keuze van foeragegebieden kunnen hierbij simpel uitwijken naar alternatief foeragegebied in de directe nabijheid van het plangebied, zoals in figuur 2 is weergegeven.

Overige soorten

Voor de soortgroepen grondgebonden zoogdieren, vissen, amfibieën en reptielen, vlinders, libellen en overige ongewervelden worden geen negatieve effecten verwacht als gevolg van de werkzaamheden. Daarom zijn voorzorgsmaatregelen niet noodzakelijk voor deze soortgroepen

Figuur 2. Omgevingscheck categorie 5 soorten en vleermuizen

Conclusies en aanbevelingen

In het of nabij de locatie (fase 1 en fase 2) komen alleen mogelijk incidenteel broedvogels en beschermde soorten (tabel 1) voor. Voor broedvogels en foeragerende vleermuizen is een overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen door het in acht nemen van voorzorgsmaatregelen. Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Indien de bomen zullen worden gekapt dient vooraf gecontroleerd te worden of er nesten aanwezig zijn.

Uit onderhavig onderzoek blijkt dat er geen complicaties zijn met de Ecologische Hoofdstructuur, Nationaal Landschap en de Natuurbeschermingswet (Natura 2000) en er zijn nagenoeg geen effecten te verwachten op beschermde soorten en natuurwaarden door de herstructurering van locatie fase 1 en fase 2 (project Belcanto).

Geraadpleegde websites

- Websites Stichting SOVON & RAVON; www.sovon.nl, www.ravon.nl
- Website Zoogdierverseniging; www.vzz.nl
- Soortendatabase Ministerie van LNV; <http://www.minlnv.nederlandsesoorten.nl/>
- Waarnemingsite; www.waarneming.nl
- Informatiesite over libellen in Nederland; www.libellennet.nl
- Informatiesite over vlinders in Nederland; www.vlindernet.nl
- Website voor vleermuizen; www.vleermuis.net
- Informatie over soorten met verspreiding; www.soortenbank.nl
- Informatie over verspreiding van zoogdieren per provincie; www.zoogdieratlas.nl

Tot slot

Indien u opmerkingen heeft of aanvullende informatie wenst, dan kunt u hiervoor contact opnemen met dhr. D. (Dirk) van der Est (projectleider) bereikbaar op telefoonnummer 088-1153262 of per email d.vanderest@at-kb.nl.

Met vriendelijke groet,
AquaTerra-KuiperBurger BV

D. (Dirk) van der Est
Projectleider Natuurwetgeving

Bijlagen:

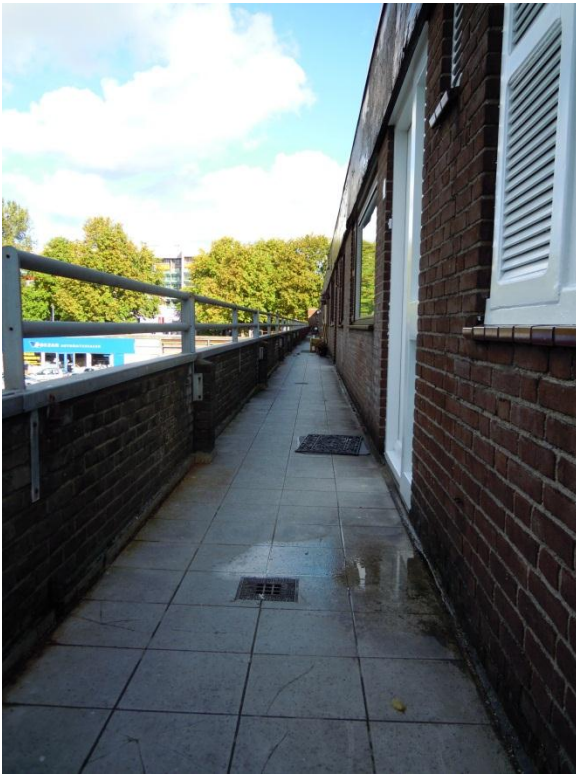
1. Ligging plangebied en foto's
2. Juridisch kader
3. Lijst jaarrond beschermde vogels
4. Tabellen van de Flora- en faunawet

BIJLAGE 1 LIGGING PLANGEBIED EN FOTO'S

Figuur B1-1 Ligging plangebied t.o.v. EHS (groen en National Landschap (oranje)).

FiguurB1-2 Foto's plangebied, linksboven foto 1, rechtsboven foto 2, linksonder foto 3 en rechtsonder foto 4.

FiguurB1-3 Foto's velwaarnemingen, links foto 1, rechts foto 2

BIJLAGE 2 JURIDISCH KADER

Inleiding

Via de Flora- en faunawet wordt de bescherming van planten en dieren in Nederland geregeld door middel van een aantal verbodsbepalingen. In de wet zijn soorten opgenomen die op landelijk dan wel op Europees niveau zeldzaam en/ of bedreigd zijn of worden. De Flora- en faunawet beoogt niet het in stand houden van een statische populatiegrootte, maar wel het functioneren van de betreffende populatie.

Beschermingscategorieën

Afhankelijk van zeldzaamheid en bedreiging zijn de soorten verdeeld over drie beschermingscategorieën. Op 23 februari 2005 is de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) artikel 75 in werking getreden, waarmee drie beschermingsregimes zijn vastgesteld. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën.

De 1^e categorie betreft beschermde soorten die in Nederland algemeen voorkomen. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, waaronder de geplande werkzaamheden vallen, geldt een algemene vrijstelling en is geen ontheffing nodig. Voor deze soorten is er geen noodzaak voor inventarisaties. Soorten van de tweede en derde categorie zijn strenger beschermd. Voor deze soorten geldt een ontheffingsplicht bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Bij het afwegingskader is informatie over de verspreiding van de betreffende soort noodzakelijk.

Voor de soorten, genoemd in tabel 2 van de Flora- en faunawet, is een "lichte toets noodzakelijk". In de lichte toets moet er voor worden gezorgd dat de gunstige staat van instandhouding wordt gegarandeerd en de activiteit moet een redelijk doel dienen.

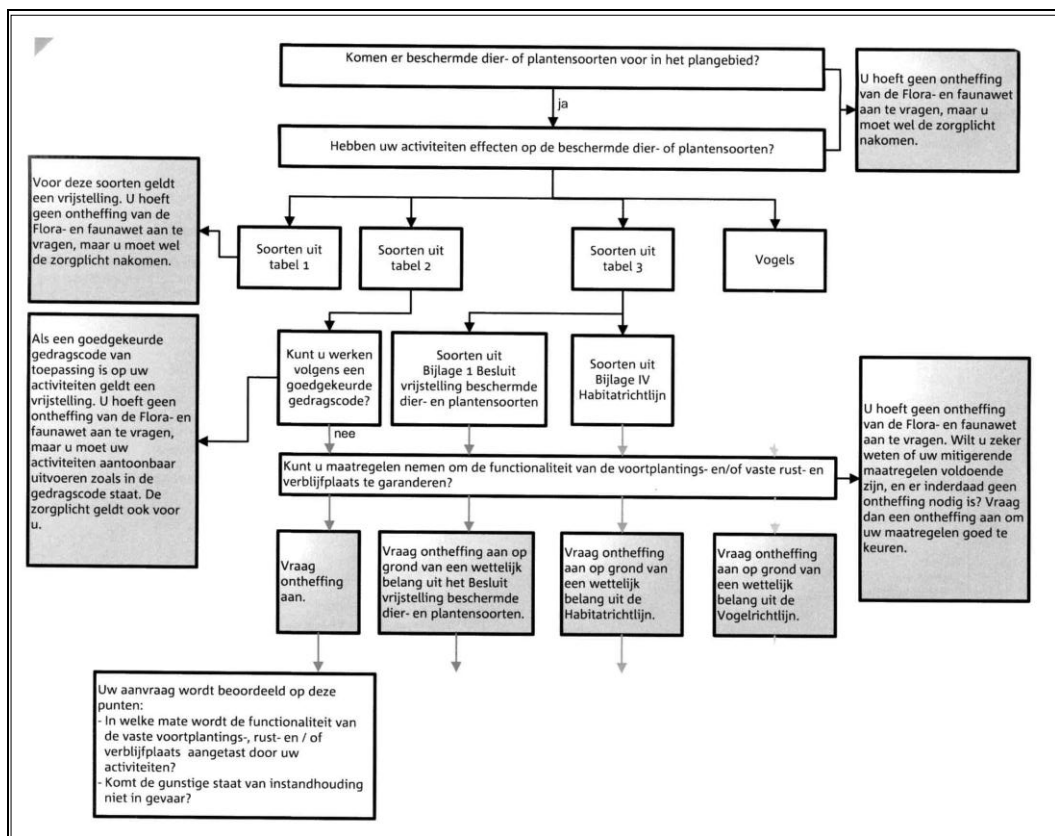
Voor soorten, genoemd in tabel 3, geldt een "zware toets". Er mag hierin geen andere bevredigende oplossing zijn voor de geplande activiteit, de gunstige staat van instandhouding dient te worden gewaarborgd en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang. De gunstige staat van instandhouding van soorten uit Bijlage 4 van de Habitatrichtlijn dient lokaal beoordeeld te worden. Voor de overige soorten uit tabel 3 is de landelijke populatie van belang.

Beoordelingskader Flora- en faunawet

Het stroomschema in figuur B2-1 geeft weer welke stappen er doorlopen dienen te worden om vast te stellen of er een ontheffingsplicht is voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Indien er beschermde soorten aanwezig zijn in het plangebied en de activiteiten hebben een mogelijk negatief effect, dient te worden vastgesteld of het project kan worden uitgevoerd, waarbij een overtreding van de Flora- en faunawet wordt voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen.

Mitigerende maatregelen

Het is mogelijk om een overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen door, voordat de werkzaamheden van start gaan, voorzorgsmaatregelen te treffen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort. Het betreft de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten. Mitigerende maatregelen zijn gericht op het voorkomen van de negatieve gevolgen van een activiteit. Dit moet gebeuren binnen het plangebied en voor de soorten die daar voorkomen. Er moet voorkomen worden dat de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort wordt aangetast.

Figuur B2-1. Stroomschema van de stappen, die doorlopen dienen te worden om vast te stellen of er een ontheffingsplicht is voor het uitvoeren van de werkzaamheden

Indien er voor het uitvoeren van mitigerende maatregelen dieren gevangen en verplaatst moeten worden, is dat geen overtreding van artikel 9 (vangen) en 13 (verplaatsen). Het is namelijk niet de bedoeling om dieren aan de natuur te onttrekken. Het is toegestaan om soorten te verplaatsen uit de directe gevarenzone naar een vergelijkbaar habitat in de directe omgeving. Dit moet gebeuren binnen de daarvoor benodigde tijd. De soorten dienen ook in één keer te worden verplaatst, zonder onnodig oponthoud. Het vangen en verplaatsen dient te gebeuren buiten de kwetsbare periode van de betreffende soort. Het vangen en verplaatsen dient te gebeuren door of onder de begeleiding van een ter zake kundige ecooloog. Dit bovenstaande geldt niet voor stressgevoelige dieren, zoals muizen, vleermuizen en vogels.

Ontheffingsplicht

Er geldt een ontheffingsplicht als de functionaliteit van voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de beschermde soort uit tabel 2 en 3 niet kan worden gegarandeerd door het nemen van mitigerende maatregelen. Belangrijke vragen voor het verkrijgen van een ontheffing zijn:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast door de werkzaamheden?
- Is er een wettelijk belang (niet bij soorten uit tabel 2)?
- Is er een andere bevredigende oplossing (niet bij soorten uit tabel 2)?
- Hebben de werkzaamheden een redelijk doel (niet bij soorten uit tabel 3)?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Tijdens het broedseizoen beschermde vogelsoorten

De bescherming van vogels nemen binnen de Flora- en faunawet een aparte positie in. In de Flora- en faunawet is de bescherming van de meeste vogelsoorten gericht de nesten van op broedvogels. Dit houdt in dat de nesten van broedvogels gedurende het broedseizoen zijn beschermd.

Het is gedurende het broedseizoen verboden om de nesten van broedvogels te verstoren en/of weg te nemen. De vogelnesten vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Buiten het broedseizoen zijn nesten van de meeste vogelsoorten niet beschermd.

Jaarrond beschermde vogelsoorten

Er geldt echter voor een aantal vogelsoorten een uitzonderingspositie op het bovenstaande. Deze vogelsoorten zijn ingedeeld in een aantal categorieën en deze zijn gedurende het gehele seizoen beschermd en dan gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de flora- en faunawet:

- Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld steenuil);
- Nesten van koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (roek, gierzwaluw en huismus);
- Nesten van vogels (geen kolonievogels), die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (kerkuil, ooievaar, slechtvalk);
- Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (boomvalk, buizerd, ransuil).
- Nesten van vogels, die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar ervoor hebben gebroed of de directe omgeving ervan, maar dan wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd, maar vragen wel extra onderzoek, omdat ze jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen.

Voor de soorten uit bovenstaande categorieën kan een ontheffing (echter dit kan alleen volgens de wettelijke belangen veiligheid van het luchtverkeer, bescherming flora en fauna en menselijke gezondheid/openbare veiligheid). worden aangevraagd, in tegenstelling tot de groep tijdens het broedseizoen beschermde soorten (hiervoor wordt in de regel geen ontheffing afgegeven).

Twee belangrijke vragen bij de beoordeling of er voor de soorten uit de bovenstaande categorieën een ontheffing noodzakelijk is zijn de volgende:

- Is er voor de soort voldoende gelegenheid om zelfstandig een natuurlijk alternatief nest te vinden?
- Is er voor de soort voldoende mogelijkheid om met succes een kunstmatig alternatief nest aan te bieden?

Zorgplicht

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten de zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

BIJLAGE 3 LIJST JAARROND BESCHERMDE VOGELS

Soort	Koloniebroeder	In bebouwde omgeving aanwezig?	Aanwezig in (beschermde) natuurgebieden?	Categorie vast nest*
Steenuil	Nee	Ja	Nee	1
Gierzwaluw	Ja	Ja	Nee	2
Roek	Ja	Ja	Nee	2
Huismus	Ja	Ja	Nee	2
Grote gele kwikstaart	Nee	Nee	Ja	3
Kerkuil	Nee	Ja	Nee	3
Oehoe	Nee	Nee	Ja	3
Ooievaar	Nee	Ja	Nee	3
Slechtvalk	Nee	Ja	Ja	3
Boomvalk	Nee	Nee	Ja	4
Buizerd	Nee	Nee	Ja	4
Havik	Nee	Nee	Ja	4
Ransuil	Nee	Nee	Ja	4
Sperwer	Nee	Nee	Ja	4
Wespendief	Nee	Nee	Ja	4
Zwarte wouw	Nee	Nee	Ja	4
Blauwe reiger	Ja	Ja	Ja	5
Boerenzwaluw	Nee	Ja	Nee	5
Bonte vliegenvanger	Nee	Ja	Ja	5
Boomklever	Nee	Ja	Ja	5
Boomkruiper	Nee	Ja	Ja	5
Bosuil	Nee	Nee	Ja	5
Brilduiker	Nee	Nee	Ja	5
Draaihals	Nee	Nee	Ja	5
Eidereend	Nee	Nee	Ja	5
Ekster	Nee	Ja	Nee	5
Gekraagde roodstaart	Nee	Ja	Ja	5
Glanskop	Nee	Ja	Ja	5
Grauwe vliegenvanger	Nee	Ja	Ja	5
Groene specht	Nee	Nee	Ja	5
Grote bonte specht	Nee	Nee	Ja	5
Hop	Nee	Nee	Ja	5
Huiszwaluw	Nee	Ja	Nee	5
IJsvogel	Nee	Nee	Ja	5
Kleine bonte specht	Nee	Nee	Ja	5
Kleine vliegenvanger	Nee	Ja	Ja	5
Koolmees	Nee	Ja	Ja	5
Kortsnavelboomkruiper	Nee	Ja	Ja	5
Oeverzwaluw	Nee	Ja	Ja	5
Pimpelmees	Nee	Ja	Ja	5
Raaf	Nee	Nee	Ja	5
Ruigpootuil	Nee	Nee	Ja	5
Spreeuw	Nee	Ja	Ja	5
Tapuit	Nee	Nee	Ja	5
Torenvalk	Nee	Ja	Ja	5
Zeearend	Nee	Nee	Ja	5
Zwarte kraai	Nee	Ja	Ja	5
Zwarte mees	Nee	Ja	Ja	5
Zwarte roodstaart	Nee	Ja	Ja	5
Zwarte specht	Nee	Nee	Ja	5

*Categorie 1 t/m 4 zijn vogelsoorten met nesten die jaarrond beschermd zijn. Categorie 5 zijn soorten met nesten die niet jaarrond beschermd zijn, maar inventarisatie wel gewenst is.

BIJLAGE 4 TABELLEN VAN DE FLORA- EN FAUNAWET

SOORTEN OPGENOMEN IN TABEL 1 VAN DE FLORA- EN FAUNAWET

<p>Zoogdieren aardmuis <i>Microtus agrestis</i> bosmuis <i>Apodemus sylvaticus</i> dwergmuis <i>Micromys minutus</i> bunzing <i>Mustela putorius</i> dwergspitsmuis <i>Sorex minutus</i> egel <i>Erinaceus europeus</i> gewone bosspitsmuis <i>Sorex araneus</i> haas <i>Lepus europeus</i> hermelijn <i>Mustela erminea</i> huisspitsmuis <i>Crocidura russula</i> konijn <i>Oryctolagus cuniculus</i> mol <i>Talpa europea</i> ondergrondse woelmuis <i>Pitymys subterraneus</i> ree <i>Capreolus capreolus</i> rosse woelmuis <i>Clethrionomys glareolus</i> tweekleurige bosspitsmuis <i>Sorex coronatus</i> veldmuis <i>Microtus arvalis</i> vos <i>Vulpes vulpes</i> wezel <i>Mustela nivalis</i> woelrat <i>Arvicola terrestris</i></p> <p>Mieren behaarde rode bosmier <i>Formica rufa</i> kale rode bosmier <i>Formica polyctena</i> stronkmier <i>Formica truncorum</i> zwartrugbosmier <i>Formica pratensis</i></p>	<p>Slakken wijngaardslak <i>Helix pomatia</i></p> <p>Reptielen en amfibieën bruine kikker <i>Rana temporaria</i> gewone pad <i>Bufo bufo</i> middelste groene kikker <i>Rana esculenta</i> kleine watersalamander <i>Triturus vulgaris</i> meerkikker <i>Rana ridibunda</i></p> <p>Vaatplanten aardaker <i>Lathyrus tuberosus</i> akkerklokje <i>Campanula rapunculoides</i> brede wespenorchis <i>Epipactis helleborine</i> breed klokje <i>Campanula latifolia</i> dotterbloem* <i>Caltha palustris</i> gewone vogelmelk <i>Ornithogalum umbellatum</i> grasklokje <i>Campanula rotundifolia</i> grote kaardenbol <i>Dipsacus fullonum</i> kleine maagdenpalm <i>Vinca minor</i> knikkende vogelmelk <i>Ornithogalum nutans</i> koningsvaren <i>Osmunda regalis</i> slanke sleutelbloem <i>Primula elatior</i> zwanebloem <i>Butomus umbellatus</i> *m.u.v. <i>spindotterbloem</i></p>
--	---

SOORTEN OPGENOMEN IN TABEL 2 VAN DE FLORA- EN FAUNAWET

<p>Zoogdieren damhert <i>Dama dama</i> edelhert <i>Cervus elaphus</i> eekhoorn <i>Sciurus vulgaris</i> grijze zeehond <i>Halichoerus grypus</i> grote bosmuis <i>Apodemus flavicollis</i> steenmarter <i>Martes foina</i> Wild zwijn <i>Sus scrofa</i></p> <p>Reptielen en amfibieën alpenwatersalamander <i>Triturus alpestris</i> levendbarende hagedis <i>Lacerta vivipara</i></p> <p>Dagvlinders moerasparelmoervlinder <i>Euphydryas aurinia</i> vals heideblauwtje <i>Lycaeides idas</i></p> <p>Vissen kleine modderkruiper <i>Cobitis taenia</i> meerval <i>Silurus glanis</i> rivierdonderpad <i>Cottus gobio</i></p> <p>Kevers vliegend hert <i>Lucanus cervus</i></p> <p>Kreeftachtigen rivierkreeft <i>Astacus astacus</i></p> <p>Vaatplanten aangebrande orchis <i>Orchis ustulata</i> aapjesorchis <i>Orchis simia</i> beenbreek <i>Narthecium ossifragum</i> bergklokje <i>Campanula rhomboidalis</i> bergnachtorchis <i>Platanthera chlorantha</i> bijenorchis <i>Ophrys apifera</i> blaasvaren <i>Cystopteris fragilis</i> blauwe zeedistel <i>Eryngium maritimum</i> bleek bosvogeltje <i>Cephalanthera damasonium</i> bokkenorchis <i>Himantoglossum hircinum</i> brede orchis <i>Dactylorhiza majalis majalis</i> bruinrode wespenorchis <i>Epipactis atrorubens</i> daslook <i>Allium ursinum</i> dennenorchis <i>Goodyera repens</i> duitse gentiaan <i>Gentianella germanica</i> franjugentiaan <i>Gentianella ciliata</i> geelgroene wespenorchis <i>Epipactis muelleri</i> gele helmblom <i>Pseudofumaria lutea</i> gevlekte orchis <i>Dactylorhiza maculata</i> groene nachtorchis <i>Coeloglossum viride</i> groensteel <i>Asplenium viride</i> grote keverorchis <i>Listera ovata</i> grote muggenorchis <i>Gymnadenia conopsea</i> gulden sleutelbloem <i>Primula veris</i> hartekijn <i>Orchis morio</i> herfstschroeforchis <i>Spiranthes spiralis</i> hondskruid <i>Anacamptis pyramidalis</i> honingorchis <i>Herminium monorchis</i> jeneverbes <i>Juniperus communis</i> klein glaskruid <i>Parietaria judaica</i> kleine keverorchis <i>Listera cordata</i> kleine zonnedaauw <i>Drosera intermedia</i></p>	<p>Vaatplanten (vervolg) klokjesgentiaan <i>Gentiana pneumonanthe</i> kluwenklokje <i>Campanula glomerata</i> koraalwortel <i>Corallorhiza trifida</i> kruisbladgentiaan <i>Gentiana cruciata</i> lange ereprijs <i>Veronica longifolia</i> lange zonnedaauw <i>Drosera anglica</i> mannetjesorchis <i>Orchis mascula</i> maretak <i>Viscum album</i> moeraswespenorchis <i>Epipactis palustris</i> muurbloem <i>Erysimum cheiri</i> parnassia <i>Parnassia palustris</i> pijlscheefkelk <i>Arabis hirsuto sagittata</i> poppenorchis <i>Aceras anthropophorum</i> prachtklokje <i>Campanula persicifolia</i> purperorchis <i>Orchis purpurea</i> rapunzelklokje <i>Campanula rapunculus</i> rechte driehoeksvaren <i>Gymnocarpium robertianum</i> rietorchis <i>Dactylorhiza majalis</i> praetermissa ronde zonnedaauw <i>Drosera rotundifolia</i> rood bosvogeltje <i>Cephalanthera rubra</i> ruig klokje <i>Campanula trachelium</i> schubvaren <i>Ceterach officinarum</i> slanke gentiaan <i>Gentianella amarella</i> soldaatje <i>Orchis militaris</i> spaanse ruiter <i>Cirsium dissectum</i> steenanjer <i>Dianthus deltoides</i> steenbreekvaren <i>Asplenium trichomanes</i> stengelloze sleutelbloem <i>Primula vulgaris</i> stengelomvattend havikskruid <i>Hieracium amplexicaule</i> stijf hardgras <i>Catapodium rigidum</i> tongvaren <i>Asplenium scolopendrium</i> valkruid <i>Arnica montana</i> veenmosorchis <i>Hammarbya paludosa</i> veldgentiaan <i>Gentianella campestris</i> veldsalie <i>Salvia pratensis</i> vleeskleurige orchis <i>Dactylorhiza incarnata</i> vliegenorchis <i>Ophrys insectifera</i> vogelnestje <i>Neottia nidus-avis</i> voorjaarsadonis <i>Adonis vernalis</i> wantsenorchis <i>Orchis coriophora</i> waterdrieblad <i>Menyanthes trifoliata</i> weideklokje <i>Campanula patula</i> welriekende nachtorchis <i>Platanthera bifolia</i> wilde gagel <i>Myrica gale</i> wilde herfsttijloos <i>Colchicum autumnale</i> wilde kievitsbloem <i>Fritillaria meleagris</i> wilde marjolein <i>Origanum vulgare</i> wit bosvogeltje <i>Cephalanthera longifolia</i> witte muggenorchis <i>Pseudorchis albida</i> zinkviooltje <i>Viola lutea calaminaria</i> zomerklokje <i>Leucjum aestivum</i> zwartsteel <i>Asplenium adiantum-nigrum</i></p>
---	---

SOORTEN ALS OPGENOMEN IN TABEL 3 VAN DE FLORA- EN FAUNAWET

<p>Bijlage 1 AMvB</p> <p>Zoogdieren das Meles meles boommarter Martes martes eikelmuis Eliomys quercinus gewone zeehond Phoca vitulina veldspitsmuis Crocidura leucodora waterspitsmuis Neomys fodiens</p> <p>Reptielen en amfibieën adder Vipera berus hazelworm Anguis fragilis ringslang Natrix natrix vinpootsalamander Triturus helveticus vuursalamander Salamandra salamandra</p> <p>Vissen beekprik Lampetra planeri bittervoorn Rhodeus cericeus elrits Phoxinus phoxinus gestippelde alver Alburnoides bipunctatus grote modderkruiper Misgurnus fossilis rivierprik Lampetra fluviatilis</p> <p>Dagvlinders bruin dikkopje Erynnis tages dwergblauwtje Cupido minimus dwergdikkopje Thymelicus acteon groot geaderd witje Aporia crataegi grote ijsvogelvlinder Limenitis populi heideblauwtje Plebejus argus iepepage Strymonidia w-album kalkgraslanddikkopje Spialia sertorius keizersmantel Argynnis paphia klaverblauwtje Cyaniris semiargus purperstreeparmoervlinder Brenthis ino rode vuurvlinder Palaeochrysophanus hippothoe rouwmantel Nymphalis antiopa tweekleurig hooibeestje Coenonympha arcania veenbesparelmoervlinder Bolaria aquilonais veenhooibeestje Coenonympha tullia veldparelmoervlinder Melitaea cinxia woudparelmoervlinder Melitaea diamina zilvervlek Clossiana euphrosyne</p> <p>Vaatplanten groot zeegras Zostera marina</p> <p>Bijlage IV HR</p> <p>Zoogdieren baardvleermuis Myotis mystacinus bechstein's vleermuis Myotis bechsteini bever Castor fiber bosvleermuis Nyctalus leisleri brandt's vleermuis Myotis brandtii bruinvis Phocoena phocoena euraziatische lynx Lynx lynx franjestaat Myotis nattereri gewone dolfin Delphinus delphis gewone dwergvleermuis Pipistrellus pipistrellus gewone grootoorvleermuis Plecotus auritus grijze grootoorvleermuis Plecotus austriacus grote hoefijzerneus Rhinolophus ferrumequinum hamster Cricetus cricetus hazelmuis Muscardinus avellanarius ingekorven vleermuis Myotis emarginatus</p>	<p>Bijlage IV HR (vervolg)</p> <p>Zoogdieren (vervolg) kleine dwergvleermuis Pipistrellus pygmaeus kleine hoefijzerneus Rhinolophus hipposideros laatvlieger Eptesicus serotinus meervleermuis Myotis dasycneme mopsvleermuis Barbastella barbastellus nathusius' dwergvleermuis Pipistrellus nathusii noordse woelmuis Microtus oeconomus otter Lutra lutra rosse vleermuis Nyctalus noctula tuimelaar Tursiops truncatus tweekleurige vleermuis Vespertilio murinus vale vleermuis Myotis myotis watervleermuis Myotis daubentonii wilde kat Felis silvestris witflankdolfijn Lagenorhynchus acutus witsnuitdolfijn Lagenorhynchus albirostris</p> <p>Reptielen en amfibieën boomkikker Hyla arborea geelbuikvuurpad Bombina variegata gladde slang Coronella austriacus heikikker Rana arvalis kamsalamander Triturus cristatus knoflookpad Pelobates fuscus muurhagedis Podarcis muralis poelkikker Rana lessonae rugstreepad Bufo calamita vroedmeesterpad Alytes obstetricans zandhagedis Lacerta agilis</p> <p>Dagvlinders donker pimpernelblauwtje Maculinea nausithous grote vuurvlinder Lycaena dispar pimpernelblauwtje Maculinea teiulus tjimbauwtje Maculinea arion zilverstreephooibeestje Coenonympha hero</p> <p>Libellen bronslibel Oxygastra curtisii gaffellibel Ophiogomphus cecilia gevlekte witsnuitlibel Leucorrhinia pectoralis groene glazenmaker Aeshna viridis noordse winterjuffer Sympecma paedisca oostelijke witsnuitlibel Leucorrhinia albifrons rivierrombout Stylurus flavipes sierlijke witsnuitlibel Leucorrhinia caudalis</p> <p>Vissen houting Conegonus oxyrrhynchus steur Acipenser sturio</p> <p>Vaatplanten drijvende waterweegbree Luronium natans groenknolorchis Liparis loeselii kruipend moerasscherm Apium repens zomerschroeforchis Spiranthes aestivalis</p> <p>Kevers brede geelrandwaterroofkever Dytiscus latissimus gestreepte waterroofkever Graphoderus bilineatus heldenbok Cerambyx cerdo juchtleerkever Osmoderma eremita</p> <p>Tweekleppigen bataafse stroommossel Unio crassus</p> <p>Waterslakken platte schijfhoren Anisus vorticulus</p>
---	---